

Regelrådet är ett oberoende särskilt beslutsorgan utsett av regeringen. Rådets uppgift består av att bedöma konsekvensutredningars kvalitet med hänsyn till de effekter författningsförslaget kan få för företag.

Skolverket
106 20 Stockholm

Yttrande över Skolverkets förslag till vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

I remissen föreslås nya och ändrade föreskrifter om programstruktur och ämnesplaner för vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan. I samband med detta föreslås också följdändringar i programstruktur och ämnesplaner i teknikprogrammet. Skolverket kommer i ett senare skede under 2015 att remittera förslag på föreskrifter om utformningen av de dokument som ingår i vidareutbildningen. Flera av de ämnen och kurser som idag endast finns i försöksverksamheten av ett fjärde tekniskt år återfinns som nya och reviderade ämnesplaner i den permanenta vidareutbildningen. Vidareutbildningen är tänkt att starta från hösten 2015.

I remissen föreslås upphävande av föreskrifter (SKOLFS 2011:24) om mål och kurser i försöksverksamheten med ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan. Vidare föreslås nya föreskrifter om poängplan för vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år och flera föreskrifter om ämnesplaner för vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt. Därutöver föreslås ändring i föreskrifter (SKOLFS 2010:55) om kurser för teknikprogrammet och i flera föreskrifter om ämnesplaner i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Skolverket har gjort en översyn av det fjärde tekniska årets profiler och innehåll utifrån erfarenheterna från pågående försöksverksamhet enligt förordningen (2010:2040) om försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan. Översynen omfattade även teknikprogrammets inriktningar med fokus på kopplingen mellan teknikprogrammet och det fjärde tekniska året. Sedan Skolverkets översyn har en permanent vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år beslutats genom ändringar i 17 a kap. skollagen (2010:800) och förordningen (2014:854) om vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år och statsbidrag för sådan utbildning. Dessutom har följdändringar införts i förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan och 15 kap. skollagen. Skolverkets förslag innebär att strukturen har ett litet antal profiligemensamma kurser och ett omfattande valbart utbud av kurser. Detta för att dels ge möjlighet för lokala och regionala anpassningar och dels för att vara flexibelt utifrån arbetsmarknadens behov i stort, med anledning av nya yrken etc.

Enligt Regelrådet finns en tillräcklig beskrivning av bakgrund och syfte till förslaget.

Alternativa lösningar och effekterna om ingen reglering kommer till stånd

Av konsekvensutredningen framgår att det inte finns några alternativa lösningar. Med anledning av vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan behöver förslag tas fram inför höstterminen 2015. Av remissen framgår dock också att ändringar föreslås med ändrad programstruktur, vilka ämnen och kurser som ska ingå i respektive nationell inriktning på teknikprogrammet, med anledning av synpunkter som har inkommit från skolor som bedriver teknikprogrammet och aktuella branscher.

Regelrådet ser positivt på att Skolverket har tagit till sig av synpunkter från skolor som bedriver teknikprogrammet och aktuella branscher men det hade också varit önskvärt med en redovisning av innehållet i synpunkterna liksom en redovisning av Skolverkets bedömningar med motiveringar utifrån dessa synpunkter. Det medför också att det är tydligt att det finns alternativa lösningar till förslaget. Även om reglering på området är nödvändigt så finns alternativa möjligheter till hur regleringen kan utformas, exempelvis val av ämnesplaner och kurser. Av det skälet delar Regelrådet inte Skolverkets bedömning att det inte finns några alternativa lösningar. Regelrådet finner att redovisningen är bristfällig.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Av konsekvensutredningen framgår att det inte finns några EU-bestämmelser på detta område.

Regelrådet delar Skolverkets bedömning och finner därför att redovisningen är godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Av konsekvensutredningen framgår att det finns ett behov av att informera berörda huvudmän, systemleverantörer och lärare om ändringarna på Skolverkets webbplats. Vidare framgår att det finns ett behov av riktad information till branscherna för att vidareutbildningen ska få genomslag och för att intresset att ge eleverna möjlighet till arbetsplatsförlagt lärande ska öka.

Enligt Regelrådet hade det varit önskvärt med precisering av planerna på hur den riktade informationen till branscherna ska genomföras. I övrigt delar Regelrådet Skolverkets bedömning och finner sammantaget att redovisningen är godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Av konsekvensutredningen framgår att berörda är huvudmän som bedriver vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan och teknikprogrammet, läromedelsföretag och systemleverantörer. Det framgår att Skolverket har beslutat att betala ut statsbidrag till sex enskilda huvudmän och det finns totalt 51 huvudmän som bedriver undervisning på teknikprogrammet. Storleken på företagen varierar. Därutöver anges det finnas ca fyra systemleverantörer som förväntas bli berörda av förslaget.

Enligt Regelrådet framgår det inte tydligt om de sex enskilda huvudmän som får statsbidrag är de som har deltagit i försöksverksamheten om ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan. Det är inte heller tydligt om samtliga enskilda huvudmän är att betrakta som företag som bedriver näringsverksamhet eller inte. Vidare hade det också varit önskvärt med ett försök till uppskattning av hur många företag i form av huvudmän som kan förväntas ha ett intresse av att erbjuda vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt

år. Därutöver anser Regelrådet att uppgiften om att storleken på företagen varierar är otillräcklig. En utförligare redovisning av företagens storlek borde ha varit möjlig att presentera. Dessutom saknas en storleksmässig beskrivning av berörda systemleverantörer och det saknas helt redogörelse över läromedelsföretagen. Utifrån det angivna finner Regelrådet att redovisningen är bristfällig.

Förändringen i de berörda företagens kostnader och verksamhet

Administrativa kostnader

Av konsekvensutredningen framgår att förslaget innebär en kostnad för systemleverantörer då de behöver uppdatera sina system utifrån ändringarna och nya kurskoder. Arbetsinsatsen uppskattas till ca 8 arbetstimmar för en person. Snittlönen för en arbetstagare uppskattas vidare till 240 kr per timme, vilket innebär en lönekostnad om 1920 kr för 8 arbetstimmar. Det innebär en beräknad total kostnad om 7860 kr för de fyra systemleverantörerna. För enskilda huvudmän för fristående gymnasieskolor ska vidareutbildningen finansieras genom specialdestinerade statsbidrag som ska ge full kostnadstäckning.

Enligt Regelrådet finns en redovisning över förslagets påverkan på systemleverantörernas administrativa engångskostnader även om det hade varit önskvärt med en precisering av hur Skolverket kommit fram till den angivna tidsåtgången och snittlönen. Av konsekvensutredningen går det inte att utläsa om förslaget om införandet av ett fjärde tekniskt år också kan komma att medföra några förändringar av skolföretagens administrativa kostnader. I avsaknad av sådan beskrivning finner Regelrådet att redovisningen är bristfällig.

Finansiella kostnader

Av konsekvensutredningen framgår att förslaget inte innebär några andra kostnader för företagen. För enskilda huvudmän för fristående gymnasieskolor ska vidareutbildningen finansieras genom specialdestinerade statsbidrag som ska ge full kostnadstäckning.

Regelrådet har inte kunnat identifiera några förändringar av företagens finansiella kostnader till följd av förslaget och finner därför att redovisningen är tillräcklig.

Materiella kostnader

Av konsekvensutredningen framgår att förslaget inte innebär några andra kostnader för företagen. För enskilda huvudmän för fristående gymnasieskolor ska vidareutbildningen finansieras genom specialdestinerade statsbidrag som ska ge full kostnadstäckning.

Enligt Regelrådet kan kostnadsförändringar komma att uppstå genom ändrade eller nya läromedel som berörda företag kan komma att behöva köpa in. Det saknas helt såväl en beskrivning som försök till en beloppsmässig uppskattning av sådana kostnader och Regelrådet finner därför att redovisningen är bristfällig.

Övriga kostnader

Av konsekvensutredningen framgår att förslaget inte innebär några andra kostnader för företagen. För enskilda huvudmän för fristående gymnasieskolor ska vidareutbildningen finansieras genom specialdestinerade statsbidrag som ska ge full kostnadstäckning.

Enligt Regelrådet kan det inte uteslutas att enskilda lärare kan komma att behöva kompletterande utbildning för att kunna lära ut de föreslagna kurserna vilket kan förorsaka kostnader för berörda skolföretag. I avsaknad av redovisning av sådana kostnadseffekter finner Regelrådet att redovisningen är bristfällig.

Verksamhet

Av remissen framgår att förslaget inte innebär några andra kostnader för företagen. För enskilda huvudmän för fristående gymnasieskolor ska vidareutbildningen finansieras genom specialdestinerade statsbidrag som ska ge full kostnadstäckning.

Enligt Regelrådet saknar konsekvensutredningen en beskrivning och beloppsmässiga uppskattningar av ökade intäkter i form av specialdestinerade statsbidrag som är tänkt att finansiera skolföretagens kostnader. Utifrån det angivna finner Regelrådet att redovisningen är bristfällig.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Av remissen framgår att förslaget inte medför någon påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag.

Enligt Regelrådet saknas en motivering till Skolverkets bedömning. Det kan inte uteslutas att vissa företagande enskilda huvudmän har lättare att utnyttja möjligheterna att erbjuda ett fjärde tekniskt år och därigenom möjligen kan bli attraktivare bland elever vilket skulle kunna få en negativ påverkan för andra företag som inte upplever sig ha samma möjligheter att genomföra de nödvändiga verksamhetsförändringarna. Mot bakgrund av detta finner Regelrådet att redovisningen är bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Av remissen framgår att förslaget inte medför någon övrig påverkan på företagen.

Enligt Regelrådet är det sannolikt att införandet av ett fjärde tekniskt år syftar till att säkerställa tillräcklig kompetens för fortsatt vidareutbildning alternativt arbete. Det bör i sin tur få positiva effekter för berörda teknikbranscher som får lättare att hitta kompetent arbetskraft. I den aktuella remissen saknas en beskrivning av sådana effekter liksom i vilken omfattning effekterna kan förväntas uppstå till följd av förslaget. Regelrådet finner därför att redovisningen är bristfällig.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Av konsekvensutredningen framgår det inte om någon särskild hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning.

Enligt Regelrådet saknas det helt både ställningstagande som motivering till punkten. Av skäl som framgår under punkten "Påverkan på konkurrensförhållanden för berörda företag" kan det inte uteslutas att mindre företagande enskilda huvudmän får svårare att hävda sig gentemot större sådana. Samtidigt kan en hög andel valbara kurser inom det fjärde tekniska året medföra en ökad möjlighet till specialiserad utbildning utifrån den lokala eller regionala marknaden vilket också skulle kunna gynna små företag. I avsaknad av en beskrivning av hur förslaget kan påverka små företag finner Regelrådet att redovisningen är bristfällig.

Sammantagen bedömning

Enligt Regelrådet innehåller konsekvensutredningen en redovisning av de administrativa kostnaderna för berörda systemleverantörer. I övrigt saknar konsekvensutredningen helt såväl beskrivningar som beloppsmässiga uppskattningar av de skilda ekonomiska effekterna som förslaget kan medföra för berörda företag. Konsekvensutredningen saknar också tillräckliga redovisningar av bland annat alternativa lösningar och hur förslaget kan påverka konkurrensförhållandena för berörda företag. På grund av bristerna kan Regelrådet inte få en tydlig bild av hur förslaget kan komma att påverka berörda

företag. Sammantaget finner Regelrådet att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 18 mars 2015.

I beslutet deltog Pernilla Lundqvist, ordförande, Lennart Palm, Leif Melin och Eleonor Kristoffersson. Ärendet föredrogs av Christian Pousette.

Pernilla Lundqvist
Ordförande

Christian Pousette
Föredragande

